

Espoon kaupunki
Tekninen keskus
PL 41
02070 Espoon kaupunki

Viite / Hänvisning
Arviointiselostus 7.1.2009

Asia / Ärende
LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTISELOSTUKSESTA; ESPOON
KULMAKORVEN PUHTAIDEN YLIJÄÄMÄ-
MASSOJEN LÄJITYS JA MAA-AINESTENOTTO

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Espoon kaupungin tekninen keskus on 1.8.2008 saattanut vireille Espoon Kulmakorven puhtaiden ylijäämämassojen läjitystä sekä maa-ainestenottoa koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Uudenmaan ympäristökeskukseen hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Uudenmaan ympäristökeskus on antanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausuntonsa 30.10.2009.

Espoon kaupungin tekninen keskus on 7.1.2009 toimittanut Uudenmaan ympäristökeskukseen Espoon Kulmakorven puhtaiden ylijäämämassojen läjitystä sekä maa-ainestenottoa koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

Arviointiselostus

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Espoon kaupungin tekninen keskus, josta hankkeen yhteyshenkilönä toimii Pentti Hakkarainen.

Maksu

hankkeesta vastaavalle 7 500 € (A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa on Ramboll Finland Oy, josta yhteyshenkilönä on Jari Mannila.

Arviointimenettelyssä on toiminut yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilönään apulaisjohtaja Rolf Nyström.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 1 momentin ja vastaavan asetuksen 6 §:n mukaisesti

- hankeluettelon 2 b) -kohdan mukaan kiven, soran tai hiekan ottoon kun louhinta- tai kaivalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettavan ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa
- hankeluettelon 11 d) -kohdan mukaan jätteiden kaatopaikkaan, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Espoon kaupunki suunnittelee rakentamistoiminnan ylijäämämassojen keskitettyä läjittämistä Kulmakorven alueelle, jossa alueen läjitustilavuutta saadaan nykyisiin suunnitelmiin ja lupiin verrattuna suurennettua louhimalle alue syvemmäksi ja täyttämällä alue korkeammaksi. Hankealue sijaitsee Länsi-Espoossa Espoonkartanon kylässä, Turunväylän eteläpuolella. Alue jakaantuu viiteen osa-alueeseen: Kalliosuon alue, Kulmakorven vanha maanlajitysalue, Jersinmäki, Takapelto ja Välialue, joiden kokonaispinta-ala on 207 hehtaaria.

Louhittava massamäärä alueelta on yhteensä 27,8 milj. m³ ktr eli noin 75 milj. tonnia. Louhintaa on suunniteltu tehtävän noin 93 hehtaarin kokoisella alueella siten, että louhoksen pohja olisi syvimmillään noin 40 metriä nykymaanpinnan tason alapuolella. Läjitystä tehtäisiin louhittuihin kaivantoihin sekä nykyisen maanpinnan päälle siten, että tulevan täyttömäen laki kohtaisi korkeimmillaan tasoon +125. Tällöin alueelle olisi mahdollista sijoittaa noin 75 milj. m³ puhtaita ylijäämämassoja. Arvion mukaan louhinta kestäisi noin 35 vuotta ja läjitystoiminta lähes 100 vuotta.

Hankkeen vaihtoehdot

VE 1: vaihtoehto perustuu talvella 2008 - 2009 valmistuviin läjitys- ja maainesten alustaviin ottosuunnitelmiin, joita on kuvattu yllä. Vaihtoehdossa 1 vaikutukset on arvioitu sen perusteella, että mahdollisimman suuri maainesten otto ja läjitys tullaan toteuttamaan, mikä ei välttämättä ole hankkeen lopullinen toteutumislaajuus.

VE 1a: Vaihtoehdossa louhinta ja täyttö tapahtuisivat kuten vaihtoehdossa 1 lukuun ottamatta hankealueen kaakkoisosan, Svartbäckträsketin niityn noin 6,4 hehtaarin suuruista aluetta, jota ei louhita tai täytetä.

VE 0: Syvennyslouhintaa ei toteuteta, vaan läjitys tehdään Takapellon alueella tasoitetun maanpinnan päälle nykyisten louhinta- ja läjityssuunnitel-

mien ja 2002 myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti. Svartbäckenin niitty sisältyy täyttöalueeseen. Vaihtoehto 0 pitää sisällään ns. hajautetun läjitys-toiminnan, jolloin muita läjitysalueita ja mahdollisesti myös maa-ainesten ottoalueita joudutaan etsimään muualta pääkaupunkiseudulta.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Hankealueen keskiosa (ns. Välialue) on aikaisemmin suunniteltu moottoriurheilu- ja ajorata-alueeksi. Espoon pohjoisosien lainvoimaisessa yleiskaavassa Välialue on osoitettu merkinnällä moottorirata-alue (EM). Espoon kaupungin teknisen keskuksen tavoitteena on saada yleiskaavamuutos vuodet 2009-2013 kattavaan Espoon kaavoitusohjelmaan.

Uudenmaan liiton liittovaltuuston 17.12.2008 hyväksymässä 1. vaihemaakuntakaavassa alue kuuluu alueeseen, jonka aluemerkinä osoittaa että siellä on merkittäviä kiviainesvarantoja. Vaihemaakuntakaavassa alueelle on lisäksi osoitettu sekä moottoriurheiluratavarausta kohdemerkinnällä mr että kohdemerkintä EJ3 ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattua aluetta varten.

Fortum Espoo Distribution Oy suunnittelee hankealueen lähelle 110 kV voimajohtoa Espoon sähköasemalta Ämmäsuolle ja edelleen suunnitellulle Histan sähköasemalle.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireillöolosta on ilmoitettu 18.1.2009 Helsingin Sanomissa, Hufvudtadsbladetissa, Kirkkonummen Sanomissa ja Länsiväylässä. Arviointiselostus on kuulutettu 19.1.-13.3.2009 välisenä aikana Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan ilmoitustauluilla.

Arviointiselostus on ollut nähtävillä 19.1.-13.3.2009 Espoon kaupungin ympäristökeskuksessa, Espoon kaupungin yhteispalvelupisteessä, Keski-Espoon kirjastossa, Leppävaaran aluekirjastossa ja Kirkkonummen kunnanviraston palvelupisteessä.

Arviointiselostuksesta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 28.1.2009 klo 18.00 – 20.00 Nuuksion ulkoilumajalla.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

3.1 Lausunnot

Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Espoon kaupungilta ja Kirkkonummen kunnalta sekä Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolta, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiriltä ja Uudenmaan liitolta. Kirkkonummen kunta, Etelä-Suomen lääninhallitus ja Uudenmaan liitto eivät antaneet lausuntoa.

Espoon kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että YVA-menettelyn lähtökohta on arveluttava, koska hanke edellyttää poikkeamista lainvoimaisesta yleiskaavasta ja juuri hyväksytystä Uudenmaan vaihemaakuntakaavasta. Vaihtoehdot 1 ja 1a eivät ole toteuttamiskelpoisia, sillä ne estävät välialueen käytön yleiskaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen eli moottoriurheilutoimintaan. Esitetty pohjoisosien yleiskaavan muuttaminen ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista. Välialueen mahdollisen louhinnassa ja täytössä täytyy ottaa huomioon moottoriurheilutoiminnan turvaaminen. Vaihtoehto 0 on esitetty epämääräisesti ja vaikutuksista on esitetty johtopäätöksiä ilman riittäviä perusteluita koskien yhdyskuntarakennetta ja maankäyttövaikutuksia, päästövaikutuksia ja vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja sekä vaikutuksia ihmisiin. Hankkeen yhdyskuntarakennetta ja maankäyttövaikutukset on arvioitu puutteellisesti ja osin virheellisesti. Vaihtoehtoa 1a ilman välialueen käyttöönottoa voidaan arvion perusteella pitää ympäristövaikutuksiltaan kohtuullisena ja toteuttamiskelpoisena. Arvioitava hanke tulee toteuttaa niin, ettei estetä moottoriurheilutoiminnan pysyvää sijoittamista sille suunnitellulle alueelle.

Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimi toteaa lausunnossaan, että pöly- ja tärinävaikutuksia sekä pohjaveden pinnan alenemista tulee toiminnan aikana seurata hankealueella ja sen lähiympäristössä. Sosiaali- ja terveystoimi pitää tärkeänä sitä, että seurannassa kiinnitetään erityistä huomiota lähialueen talousvesikaivojen veden laatuun ja riittävyys, ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin asuinkiinteistöjen vesihuollon turvaamiseksi.

Espoon kaupungin ympäristölautakunnan mukaan toiminnan harjoittajan on huolehdittava valmiiksi tulleiden osien täyttöalueiden maisemoinnista ja istutuksista. Vaikutukset pohjavesiin on selvitettävä perusteellisesti hankkeen kaikissa eri vaiheissa, erityisesti valuma-alueiden talouskaivojen, järvien ja Dämmanin vedenottamon kannalta. Tarvittaessa on ryhdyttävä toimenpiteisiin lähialueiden asuintalojen vesihuollon turvaamiseksi. Vaikutukset pintavesiin on selvitettävä perusteellisesti hankkeen kaikissa eri vaiheissa. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota valuma-alueiden järviin ja jokiin valuvien hulevesien määrään ja laatuun sekä välttää pintavalunnan määrän lisäystä. Kulmakorven puron kulkureitti on suunniteltava ja järjestettävä mahdollisesti pumppaamalla ohi hankealueen, sillä sen vesimäärä voi olla merkittävä etenkin sateisina vuodenaikoina. Mankinjoen alkuperäisen meritaimenkannan elinolosuhteita ei saa vaarantaa, mikäli hankealueen laskuvedet johdetaan jokeen.

Lisäksi Espoon kaupungin ympäristölautakunnan mukaan toiminnan vaikutuksia tulee seurata pöly- ja melumittauksilla ja tarvittaessa on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi. Toiminnan harjoittajan on varauduttava tekemään katselmuksia tärinälle alttiissa rakennuksissa ja seuraamaan mittauksella tärinän voimakkuutta lähimpien asuinrakennusten luona. Asukkaita varten tulisi avata hankkeen kotisivut, joilla tulisi pitää yllä ajantasaista tietoa meneillään olevista ja tulevista hankkeen vaiheista. Toiminnanharjoittajan on esitettävä päästöjä koskeva tarkkailusuunnitelma hanketta koskevan ympäristölupahakemuksen liitteenä.

Tiehallinnon Uudenmaan tiepiirin näkemyksen mukaan hankkeen liikenne ja sen vaikutukset on kuvattu YVA-selostuksessa ansiokkaalla tavalla. Uudenmaan tiepiiri on aiemmin suunnitellut kevyen liikenteen väylän rakentamista Nupurintielle, mutta Histan uuden asuinalueen ja Ämmässuon uusien toimintojen takia koko tiejakso ja sen tarvitsemat järjestelyt joudutaan suunnittelemaan uudelleen. Asiasta on alkamassa tilanvaraus suunnittelu kuluvan vuoden aikana. Sen yhteydessä selvitetään myös kevyen liikenteen järjestelyjen tarpeet.

3.2 Mielipiteet

Yhteenvedossa on tuotu esille mielipiteissä esitettyjä ja niissä painottuneita seikkoja ja näkökohtia. Yhdistykset lähettivät 2 mielipidettä. Yksityishenkilöiden mielipiteitä saatiin yhteensä 7 kpl.

Nuukio-seura ry:n mukaan hanke on voimassa olevien kaavojen vastainen eikä sen edellyttämää kaavamuutosta ole vireillä. Moottorirataa ei tulisi rakentaa Kulmakorpeen jos tiedetään sen jäävän väliaikaiseksi. Hankkeella saattaa olla terveydellisiä vaikutuksia viereisen moottoriradan käyttäjille. Kulmakorven vaihtoehdot on esitetty puolueellisesti. Räjähdyksistä aiheutuisi pitkäaikaista haittaa lähialueen asukkaille. Lähitaloissa ei ole tehty räjäytysten äänivaikutuksista alkutarkastuksia. Lähiasukkaiden vesihuolto voidaan turvata rakentamalla yhteys vesijohtoon ja viemäriin.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry toteaa, että hanke on nykyisen kaavatilanteen vastainen. Kirjoverkkoperhoskohteen heikentäminen on luonnonsuojelulain vastaista. Selostusta tulisi täydentää melu-, liito-orava- ja kalastus selvityksillä sekä selvityksellä hankkeen vaikutuksesta Dämmanin vesilaitoksen raakaveteen. Hankkeen toteutuessa pintaveden laadun mittaaminen tulee toteuttaa jatkuvatoimisena Mankin- ja Gumbölenjokiin laskevissa puroissa.

Muistuttaja A katsoo, että läheisissä rakennuksissa tulisi järjestää katselumuks ja tarkistaa rakenteet, jotta voidaan arvioida räjäytysten vaikutukset.

Muistuttaja B toteaa, että YVA-menettelyssä tulisi arvioida Kulmakorven alueen ja Espoo-Lohja-Salo-radan yhteisvaikutukset. Selostuksessa ei ole esitetty, mistä saadaan läjityksiin tarvittavia tukirakenteita kallion louhinnan jälkeen. Kalliopohjaveden pinnan alenema ei saa alentaa asuintalojen porakaivojen vedenpintaa tai heikentää niiden antoisuutta. Haittojen arvioinnissa tulee huomioida toiminnan pitkäaikaisuus. Haittoja voidaan pienentää rajoittamalla kerralla käytettävän räjähdysaineen määrää sekä räjäytettävää louhintamäärää.

Neljä asukasta toimitti samansisältöiset mielipiteet, joiden mukaan maankaatopaikan, aiemmin rakennetun kaatopaikan sekä moottoritien yhteisvaikutukset heikentävät alueen asukkaiden elinolosuhteita merkittävästi. Murskausmelu tulee korostumaan, kun Turunväylälle rakennetaan meluesitteet sitä laajennettaessa. Louhinta- ja murskausmelu tulee koteloida. Räjähdyksiä, louhintaa, kivenmurskausta ja maamassojen kuljetusta tulee suorit-

taa ainoastaan päiväsaikaan. Moottorirataa ei tulisi rakentaa lisääntyvän melun ja liikenteen takia. Räjähdyksistä ei saa aiheutua tärinää asuintaloille. Lähitaloissa tulee tehdä tärinämittauksia. Vaikutusalueen asuinrakennuksiin tulee järjestää kunnallistekniikka, mikäli hanke vaarantaa juomaveden määrän ja laadun. Liikenteen meluhaitta tulee eliminoida siirrettävien ääntä eristävien seinämien avulla ja jättämällä aluetta ympäröivä metsä hakkaamatta. Hanke vaikuttaa Nuuksion asukkaiden lisäksi suunniteltujen Histan ja Nupurin-kartanon alueen asukkaisiin. Mielenpitemässä todetaan, että Espoonkartanon omakotiyhdistys ry ja Pohjois-Kirkkonummi-yhdistys ry sekä yksi yksityishenkilö yhtyvät mielipiteeseen.

Kahden asukkaan yhteismuistutuksessa todetaan, että murskaustoiminnasta syntyvän pölyn terveyshaittoja tulisi valvoa. Murskaustoimintaa ei tulisi sallia virka-ajan ulkopuolella. Lisäksi tulee turvata puhtaan ja turvallisen juomaveden saanti asukkaille.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Tässä yhteysviranomaisen lausunnossa on otettu huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet.

Hankkeen kuvaus ja vaihtoehtojen esittäminen

Arvioitu hankekokonaisuus on hieman muuttunut arviointiohjelmavaiheesta. Arviointiin on otettu mukaan Kulmakorven vanha maanlajitysalue, joka rajoittuu suoraan arviointiohjelmassa esitettyyn hankealueeseen sen pohjoispuolella. Uudenmaan ympäristökeskus pitää arvioitavan hankealueen rajauksen ja arvioinnin laajentamista perusteltuna.

Teknistä ratkaisua koskevat suunnitelmat ovat myös jossain määrin muuttuneet hankkeen suunnittelun edetessä, louhinta-alueiden väliset heikkousvyöhykelinjat on tarkoitus jättää kaivamatta.

Hankkeen vaihtoehdot on kuvattu arviointiselostuksessa yhdellä toteutusvaihtoehdolla (VE 1), tämän toteutusvaihtoehdon muunnoksella (VE 1a) sekä vaihtoehdolla, jossa vain toteutetaan voimassa olevat maa-ainesten ottoa ja läjitystä koskevat luvat (VE 0). Hankkeen luonteesta johtuen hankkeen varsinaisia sijoitusvaihtoehtoja ei arvioinnissa ole. Uudenmaan ympäristökeskus totesi arviointiohjelmasta antamassa lausunnossaan, että hankkeen luonteesta johtuen kahden vaihtoehdon tarkastelu on katsottava suppeaksi mutta riittäväksi. Ottaen huomioon aluetta koskevat aikaisemmin määritellyt eri alueidenkäytön tavoitteet ja kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto, olisi arvioinnissa kiistämättä kuitenkin ollut eduksi tarkastella myös sellaisia toteutusvaihtoehtoja, joissa selvemmin pyritään sovittamaan yhteen erilaiset alueidenkäytön tavoitteet.

Hanketta on arviointiselostuksessa kuvattu selkeästi ja ymmärrettävästi. Kuvat ja kartat täydentävät hyvin arviointiselostuksen tekstiä.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset on kuvattu arviointiselostuksen asianomaisessa kappaleessa yksinomaan lupapäätösnäkökulmasta. Tässä arviointiselostuksen jaksossa olisi ollut syytä selkeästi kuvata myös lupamenettelyä ohjaavaa kaavoitustilannetta ja kaavojen muuttamisen tai laatimisen edellyttämiä päätöksiä. Arviointiselostuksen taulukosta 3 sivulla 35 puuttuu Uudenmaan ympäristökeskuksen 10.9.2003 myöntämä lupa Jyrinmäen alueen läjitystoiminnalle. Lupamääräykset on tämän luvan mukaan tarkistettava 30.9.2012 mennessä.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Maankäyttöratkaisu

Oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan sisältyy osalla hankealuetta merkintä moottorirata-aluetta varten. Yleiskaava on ohjeena ryhdyttäessä toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisen on suunnitellussaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista. Espoon kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lausunnossaan arviointiselostuksesta, että vaihtoehdot 1 ja 1a eivät ole toteutuskelpoisia, sillä ne estävät välialueen käytön yleiskaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen eli moottoriturheilutoimintaan. Espoon kaupunginhallitus ei ole antanut lausuntoa arviointiselostuksesta. Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että hankkeen toteuttaminen (vaihtoehdot VE 1 ja VE 1a) edellyttää hankealuetta koskevien maankäyttösuunnitelmien muuttamista.

Arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa Uudenmaan ympäristökeskus totesi, että hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin on muutoin kuvattu asianmukaisesti mutta erityisesti kytkennät Histan alueen kaavoitukseen on kuvattava arviointiselostuksessa. Hankkeen liikenteelliset vaikutukset on arviointiselostuksessa kuvattu hyvin ja tähän tarkasteluun sisältyy myös arvio liikenteellisistä vaikutuksista Histan alueen osalta.

Pohjavesiolosuhteet

Pohjavesivaikutuksia on arvioitu pohjavesimallilla. Mallia ja sen käyttöä on selostettu varsin laajasti arviointiselostuksessa. Käytettyyn malliin perustuva yleispiirteinen selostus hankkeen vaikutuksista pohjavedenpinnan korkeuksiin on asiallinen. Huomio kiinnittyy kuitenkin suhteellisen vähäiseen mittauspisteiden määrään mittasuhteiltaan näin laajassa hankkeessa. Malli antaa tietoja pohjaveden pinnan korkeuksista, mutta yksittäisten kaivojen ja niiden käytön kannalta on merkittävämpää kuinka paljon vettä yksittäiseen kaivoon tulee ja millaiseksi kaivon veden laatu jatkossa muodostuu. Näihin kysymyksiin ei malli tarjoa vastauksia.

Selostuksen mukaan hankevaihtoehdot VE 1 ja VE 1a saattavat aiheuttaa muutoksia joidenkin porakaivojen antoisuudessa tai veden laadussa. Ongelma-alueeksi nimetään Mustapurontien eteläpää, jossa on omia kaivoja käytävää asutusta. Alue on myös mallilaskelmilla arvioidun vaikutusalueen rajamailla. Mikäli sellaiset muutokset ovat mahdollisia, joiden seura-

uksena kiinteistöjen talousveden saanti mahdollisesti vaikeutuu, tarvitaan vesilain mukainen lupa. Seuraukset, jotka johtavat pohjavesien osalta vesilain mukaisen luvan tarpeeseen määritellään pohjaveden muuttamiskielloissa vesilain 1:18 §:sää.

Pintavesiolosuhteet

Louhinta-alueen vedet eivät ole puhtaita. Louhinta-alueen vesien laadusta ei ole arvioita eikä niiden käsittelyä käsitellä selostuksessa tyhjentävästi. Pelkkä laskutus tuskin riittää louhinta-alueen valumavesien käsittelyksi, kun otetaan huomioon että tietyissä tilanteissa vedet ovat altaissa varsin lyhyitä aikoja. Silloin kun vesiä syntyy paljon, joudutaan vesiä pumppaamaan kerralla suuria määriä. Vesimäärät tulevat louhimisen edetessä kasvamaan nykyisistä määristä.

Arviointiselostuksessa on mainittu vain joen maksimivirtaama Kehä III:n tarkkailuasemalla, mutta ei keski- eikä alivirtaamia. Virtaamatiedot puuttuvat kokonaan Gumbölenjoesta ja Gumbölenjoen yhtymäkohdan yläpuolisesta Mankinjoesta, vaikka niiden virtaamat muuttuvat hankkeen johdosta. Erityisesti alivirtaamatieto olisi tärkeä hankkeen vaikutusten arvioinnille. Olennaisinta olisi ollut tarkastella hankkeen vaikutuksia Gumbölenjoessa, jonka virtaamat pienentyvät, koska nykyisin Kulmakorvenpuron kautta tuleva vesimäärä joko pienenee (VE 0) tai tyrehtyy kokonaan (VE 1, VE 1a).

Virtaaman pienentymisellä yhdistettynä Gumbölenjoesta tapahtuvaan vedenottoon saattaa olla haitallisia vaikutuksia vesistön meritaimenkannalle, jonka tärkeimmät lisääntymisalueet ovat Gumbölenjoessa. VE0:n vaikutus Gumbölenjoen virtaamiin on pienempi kuin muiden vaihtoehtojen.

Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, että louhinta-alueen vesien käsittelyn ja johtamisen suunnittelua ja hankkeen vaikutuksia pintavesiolosuhteisiin tulee jatkaa hankkeen mahdollisessa jatkosuunnittelussa.

Elinolosuhteet

Pohjavesi- ja pintavesiolosuhteisiin ja vesihuoltoon liittyvien olosuhteiden lisäksi asutuksen kannalta tärkeitä ovat meluun, tärinä, pölyyn ja liikenteeseen liittyvät vaikutukset. Elinolosuhteisiin liittyvät vaikutukset on selvitetty vaikutusaluekohtaisesti ja kunkin tarkasteluaiheen yhteydessä on selvitetty haittojen lieventämismahdollisuudet.

Riippuen hankkeen jatkovalmistelusta on jatkettava näitä tarkasteluja tarkentaen niitä tarvittavien päätösten ja lupien edellyttämälle tarkkuustasolle. Mikäli hankkeen vaihtoehto VE 0 toteutuu ja moottoriratahanke etenee, on silloin hyvät edellytykset suunnitella kokonaisuus siten, että luodaan ympäristön kannalta hyvät melusteet moottoriradalle.

Luontosuhteet

Hankealueen kaakkoisosassa sijaitsee Espoon perinneympäristöselvityksen mukaan Svartbäckträsketin niittyalue, joka on luokiteltu erittäin merkittä-

väksi perinneympäristöksi. Sieltä on tavattu muun muassa kirjoverkkoperhonen, joka kuuluu luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettuihin EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Vaihtoehdossa VE 1a niittyalue ja kirjoverkkoperhosen elinympäristö säilyisivät. Poikkeaminen luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja koskevasta luonnonsuojelulain 39 § mukaisesta rauhoituksesta voidaan myöntää pelkästään luontodirektiivissä mainituin perustein.

Hankkeesta ei saa aiheutua haitallisia vaikutuksia Kakarlammen luonnonsuojelualueelle eikä Gumbölenjoen tai Mankinjoen meritaimenkannalle. Pinta- ja pohjavesiesiolosuhteiden muutoksilla saattaa kuitenkin olla haitallisia vaikutuksia luonnonsuojelualueen kasvillisuuteen. Vastaavasti pintavesien johtaminen Gumbölenjoen ja Mankinjoen vesistöalueeseen tai valuma-aluemuutoksista johtuvat virtaamamuutokset näissä saattavat vaikuttaa meritaimenkantaan.

Maisema

Ylijäämämassoista muodostuva mäki olisi korkea ja näkyisi kauas. Hankkeen toteuttamisen maisemalliset vaikutukset on selvitetty perusteellisesti. Piirrookset, havainnekuvat ja kartat havainnollistavat hankkeen näkymistä eri puolille.

Hankkeen toteutusaikana on toiminnanharjoittajan huolehdittava valmiiksi tulleiden osien täyttöalueiden maisemoinnista ja istutuksista.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot ja riskien hallinta

Hankkeesta johtuvien haittojen lieventämistoimenpiteet kuvataan jokaisen arvioidun vaikutuksen yhteydessä. Tämä on havainnollinen ja selkeä tapa esittää lieventämistoimenpiteet kunkin haitallisen vaikutuksen yhteydessä. Olisi kuitenkin ollut hyvä vielä koota nämä lieventämistoimenpiteet yhteen, jolloin helpommin olisi saanut kokonaiskäsityksen hankkeen vaikutusten lieventämismahdollisuuksista ja hankkeen vaihtoehtojen toteutuskelpoisuudesta.

Toiminnan vaikutuksia tulee seurata tärinä-, pöly- ja melumittauksilla ja tarvittaessa on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi. Toiminnan harjoittajan on varauduttava tekemään katselmuksia tärinälle alttiissa rakennuksissa ja seuraamaan mittauksella tärinän voimakkuutta lähimpien asuinrakennusten luona.

Seuranta

Arviointiselostuksessa on esitetty seurantaohjelma, jossa määritellään keskeisten vaikutusten seuranta ja raportointi. Riittävät seurantatiedot luovat perustan poikkeuksellisen ison ja pitkäkestoisen hankkeen valvonnalle. Hankkeen toteuttamisen edellyttämät keskeiset luvat ovat määräaikaaisia tai

toistaiseksi voimassa olevia. Toistaiseksi voimassa oleviin lupiin sisällytetään määräykset siitä, milloin luvat on tarkistettava. Viranomaiset voivat olosuhteiden muuttuessa tai muutoin tarvittaessa harkita lupien tai lupamääräysten tarkistamista.

Osallistuminen

Arviointiohjelman nähtävillä olon ja arviointiselostuksen nähtävillä olon aikana järjestettiin kaksi informaatiotilaisuutta Nuksion ulkoilumajalla.

Hankkeen arviointiaineiston valmistelun aikana on tämän lisäksi järjestetty useita keskustelu- ja informaatiotilaisuuksia, joissa lähialueen asukkaat ja muut osalliset ovat voineet keskustella konsultin edustajien, paikalle kutsuttujen muiden asiantuntijoiden sekä hankkeesta vastaavan edustajien kanssa hankkeesta sekä siitä tehtävän arvioinnin sisällöstä ja menetelmistä.

Hankkeesta ja siihen liittyvästä arviointityöstä on myös jaettu informaatiota sähköpostitse, ja halukkaat ovat voineet ilmoittaa yhteystietonsa sähköpostijakelussa käytettyä osoitteistoa varten.

Raportointi

Arviointiselostus on rakenteeltaan selkeä. Kuva- ja kartta-aineisto havainnollistaa laajaa hanketta varsin hyvin.

Selostukseen kuuluu laajahko ruotsinkielinen yhteenveto, johon sisältyy keskeisten vaikutusten arviointiluettelo kokonaisuudessaan ja jota selostuksen kuvaotsikoiden käännökset ruotsinkielelle täydentävät.

Arviointiselostuksen riittävyys ja yhteenveto

Hankkeen suunnittelun alkuvaihetta ajatellen ympäristövaikutusten arviointi on katsottava sisällöltään riittäväksi, vaikka tulevia maankäytönsuunnittelua koskevia ratkaisuja ja eri lupamenettelyjä varten on tarpeen tehdä lisäselvityksiä.

Tarvittavat lisäselvitykset

Kysymys alueen eri käyttötarkoituksista ja näiden mahdollisesta yhteensovittamisesta on ratkaistava. Tämä edellyttää hankkeen ja sen ympäröivään maankäyttöön liittymisen tarkastelua sekä maakuntakaavatasolla että yleiskaavatasolla. Kaavoitusmenettelyn yhteydessä selvitetään kaavaratkaisun vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Jatkoselvityksissä tulee täydentää ja tarkentaa suunnitelmia pinta- ja pohjavesien hallinnasta ja selvityksiä vesien määrän ja laadun muutoksista sekä vesienkäsittelystä ja muista haitallisten muutosten lieventämiskeinoista.

Lähialueen talousvesikaivojen veden laatuun ja riittävyyteen on hankkeen jatkosuunnittelussa kiinnitettävä huomiota ja tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin asuinkiinteistöjen vesihuollon turvaamiseksi.

Hankkeen jatkovalmistelussa on myös tarpeen jatkaa melun, tärinän ja liikenteen aiheuttamien vaikutusten selvittämistä ja näiden vaikutusten lieventämistä hankealueen läheisyydessä olevan asutuksen kannalta.

Annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on esitetty runsaasti asiantuntevia ja huomioon otettavia seikkoja. Nämä on syytä mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon hankkeen jatkovalmistelussa.

Lausunnon valmistelu

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Leena Eerola, suunnittelija Viliina Evokari, hydrogeologi Sakari Koskinen, erikoistutkija Pasi Lempinen, ylitarkastaja Marjo Vuola sekä ylitarkastaja Heidi Åkerla.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja niille mielipiteen esittäjille, jotka ovat ilmoittaneet osoitetietonsa. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus.

Lähetämme kopiot arviointiselostuksesta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Johtaja

Marketta Virta

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksen haku

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)
Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Muistuttajat

Liite Uudenmaan ympäristökeskuksen antamaan lausuntoon

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriön päätös alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.